

- Spitsyna, A. Ye. (2016). Formuvannia konkurentozdatnosti ekonomistiv v protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin [Formation of competitiveness of economists in the process of studying professional disciplines]. *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity [Theory and methods of vocational education]*, 9. Retrieved from tmpe.eor.by/index.php/editions/131edition9 [in Ukrainian].
- Verkhohliadova, N. I. (2005). *Upravlinnia konkurentospromozhnistiu vyshchoi osvity v protsesi formuvannia liudskoho kapitalu [Managing the competitiveness of higher education in the process of human capital formation]*. (D diss.). Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
- Volkova, N. P. (2002). *Pedahohika [Pedagogy]: posibnyk dlia stud. vyshchykh navch. zakladiv*. Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].

KAROLOP O.

Kyiv University of Culture and Arts, Ukraine

PROFESSION COMPETENCE YAK FACTOR FORMING COMPETITIVENESS BACHELOR HOTEL-RESTAURANT RIGHT

The statistics have food, tied to the form of professional competence, which will ensure the effectiveness of training and the competitiveness of bachelors in the hotel and restaurant service. Rozkrito zmist understanding "professional competence of bachelors in hotel and restaurant law" The process of forming the professional competence of bachelors in the hotel and restaurant law has been analyzed, and the process of becoming special in the social and professional community has been analyzed.

The categories of competence-based approach are substantiated: "professional competence", "key competencies", "entrepreneurial competence" etc. The content of the concept "professional competence of future specialists of restaurant services" is grounded, which is based on the specification of the knowledge, skills, professionally important qualities, which are necessary for professional activity in the restaurant industry. The process of formation of professional competence of future specialists of restaurant service, which is characterized by the formation of the personality in social and professional environments, is analyzed. In order to achieve positive dynamics in the levels of the formation of professional competence of future specialists of restaurant services, the components of the investigated phenomenon are identified, which are: value-motivational, cognitive, personal-professional and activity-reflexive. The purposeful development of these components in the educational process will provide skilled workers with the successful socialization and effective performance of their professional functions in the restaurant industry.

Key words: competence, professional competence, bachelor's degree, hotel and restaurant on the right, competitiveness

Стаття надійшла до редакції 03.12.2020 р.

УДК 378.016:811
<https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227533>

ЮЛІЯ КОЗАЧЕНКО

ORCID:

Сумський державний університет

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті схарактеризовано основні дидактичні технології, які використовуються для навчання студентів у вищих медичних закладах освіти. З'ясовано, що ці технології допомагають удосконалювати процес навчання та підвищують результати навчального процесу. Проаналізовано основні технології навчання, які застосовуються у роботі зі студентами вищих медичних закладів освіти. Виявлено, що використання технологій пошуково-дослідницьких, імітаційних, інформаційних, проблемного навчання та евристичної технології є поширеними та вживаними у викладанні іноземних мов.

Ключові слова: *технологія навчання, іноземна мова, медичний заклад, процес навчання*

Викладання англійської мови на немовних спеціальностях потребує особливих зусиль, бо основна увага зосереджена на вдосконаленні професійних навичок. Заняття з іноземної мови базуються на професійній термінології, типових текстах та темах, які відповідають спеціальності. Отже, постає необхідність у вдосконаленні технологій, які застосовуються у навчальному процесі.

Зазначимо, що медичні спеціальності не є виключенням. Навчальні програми повністю відповідають медичній галузі і переважно складаються з вивчення систем та медичної термінології. У пріоритеті вивчення у студентів посилають важливе місце медичні дисципліни.

Звичайно, реформи та нововведення останніх років вплинули на зміну ставлення до вивчення англійської мови. Студенти складають ЄДКІ, до якого входять питання з цього предмету, їхня вимогливість до якості освітнього процесу зростає. Тож перед викладачами постає завдання: використовувати такі технології, які будуть збагачувати процес навчальної взаємодії, відповідатимуть меті кожного заняття та дозволять покращити методи викладання, які застосовувалися раніше.

Дослідженням дидактичних технологій у практиці навчання учнів та студентів займалися С. Генкал, Н. Ігнатенко, М. Пельчер, І. Стойко, І. Ставицька, З. Шарлович та інші. У зв'язку з актуальністю проблематики вважаємо, що дослідження технологій, доречних на заняттях з іноземної мови у підготовці студентів-медиків, є важливими та необхідними.

Мета статті – аналіз основних технологій навчання, які доцільно використовувати при роботі зі студентами-медиками на заняттях з іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає З. Шарлович, важливу роль у формуванні комунікативних навичок студента вищого медичного закладу відіграють такі технології:

- гуманно-особистісна технологія (зосередженість на індивідуальному підході до студента),
- технологія проблемного навчання (акцент на пізнавальних здібностях студента),
- інтеграційні технології (використання умінь, навичок та знань з інших дисциплін),
- ігрові технології (виконання завдання за допомогою реалізації певного сюжету),
- діалогові технології (створення комунікативного середовища),
- евристична технологія (формування творчих здібностей у студентів) (Шарлович, 2015, с. 24).

Одна із технологій, яка застосовується у викладанні іноземних мов, є інформаційно-комунікаційна технологія. Основна мета цієї технології – це формування вмінь студентів щодо здійснення дослідницької діяльності та використання інформаційно-комунікаційних технологій у самоосвітній діяльності. Це технології, які дозволяють студентам за допомогою засобів навчання здійснювати постійний пошук знань.

Як зазначає І. Ставицька, активне і ефективне впровадження цієї технології є важливим чинником у створенні нової системи освіти, яка відповідає вимогам модернізації традиційної системи освіти. Вчена стверджує, що підвищення якості освіти відбувається шляхом її фундаменталізації, тобто інформування студентів про сучасні зміни, досягнення та нововведення в більших масштабах (Ставицька, 2012, с. 157-159).

Впевнені, що інформаційно-комунікаційні технології дозволяють не тільки збагачувати навчальний процес, а ще й покращують уже існуючі методи та форми роботи. На прикладі занять з англійської мови можемо підтвердити, що неможливо уявити сучасні методи викладання без використання ІКТ. Такі теми, як «Вища медична освіта у Великій Британії та США», «Інфекційні захворювання», «Методи лікування та діагностики періодонту», «Система охорони здоров'я США», потребують оновлення матеріалу та постійного вдосконалення його змісту. Звичайно, не тільки ці теми повинні періодично оновлюватись, а все, що пов'язано з медициною, повинно відповідати сучасним джерелам, бо інформація постійно змінюється.

Зауважимо, що за допомогою сучасних девайсів студенти мають змогу брати участь в онлайн-семінарах, читати наукові статті відомих зарубіжних лікарів та вчених. Один із молодіжних способів самовираження – це ведення блогів. Можна по різному ставитися до цієї діяльності, однак слід визнати і її пізнавальний аспект. Студенти можуть переглядати блоги зарубіжних лікарів, дізнаватися про роботу різних лікарень, збагачувати свій активний вокабуляр і покращувати навички комунікації та аудіювання. Про це розповідають самі студенти та діляться своїм враженням від перегляду. На наш погляд, це хороший та нині популярний спосіб, який заохочує студентів до постійного вдосконалення і мотивує їх до вивчення нових слів та виразів.

З метою формування комунікативної культури студентів вищих навчальних закладів широко використовуються технології проблемного навчання, евристичні, ігрові та діалогові. Технологія проблемного навчання є особливо актуальною для формування комунікативних умінь і навичок, мотивації та пізнавальної активності, для саморозвитку та самовдосконалення студентів.

Як стверджує І. Ігнатенко, проблемне навчання розпочинається зі створення проблемної ситуації. Проблема ситуація – це такий стан при якому виникає пізнавальний мотив. У свою чергу, вихід із проблемної ситуації зосереджений на пошуку відповідей на проблемні запитання та розв'язання проблемних завдань чи задач (Ігнатенко, 2016, с. 82).

Простежимо, як проблемне навчання може використовуватись у навчанні студентів-медиків. На заняттях студенти вивчають симптоми, аналізують історії хвороб та досліджують основні ознаки захворювань. Під час вивчення різних систем викладач створює проблему ситуацію, а саме формулює ситуаційну задачу, в якій студенти мають поставити діагноз. Часто викладач може створювати дискусію, яка схожа на медичний консилиум. Звичайно, це вмотивовує студентів до пошуку правильних відповідей, організовує та надає відчуття реальної ситуації.

Евристична технологія у процесі формування комунікативної культури дозволяє студентам творчо та самостійно підходити до вирішення завдань, ситуаційних задач, активно діяти у складних ситуаціях.

На думку вчених, ефективність евристичного навчання полягає у мотивації студентів до продуктивної діяльності, активного включення їх до творчої діяльності. Йдеться про взаємозв'язок форм, методів, прийомів та засобів із дидактичними принципами розвивального навчання, а головне – евристична технологія дозволяє створювати міцну систему знань, що полягає у перетворенні та використанні знань, розвитку творчого мислення та творчих здібностей (Генкал, 2016, с. 305).

Отже, зауважимо, що евристична технологія якнайкраще допомагає викладачам розкривати творчий потенціал студентів, підсилює їхню мотивацію та вдосконалює творчий процес. Чого тільки вартий мозковий штурм. Студенти максимально задіяні в роботу, завдання активізують їхню пізнавальну діяльність. На заняттях з іноземної мови цей спосіб ідеально підходить для розв'язання ситуаційних задач. Викладач озвучує історію хвороби, детально описує симптоми та певні особливості анамнезу (вік, стать, сімейний стан, професія хворого та тривалість хвороби). Завдання групи – визначити діагноз пацієнта. За допомогою мозкового штурму всі студенти задіяні до процесу знаходження правильного рішення. Окрім визначення діагнозу, вони повинні назвати план дій для лікування пацієнта. Інколи в ситуаційних задачах уточнюються аналізи та процедури, які пацієнт проходить під час лікування. Мозковий штурм є особливо ефективним у навчальних групах, де рівень володіння комунікативними навичками не на високому рівні, цей метод підвищує вмотивованість студентів, дає змогу активно залучатися до вирішення проблеми, знаходити нестандартні способи вирішення, а головне – є можливим задіяти студентів різного рівня підготовленості; вирішуючи ситуаційну задачу, вони націлені на знаходження правильного рішення, тому комунікація відбувається в невимушеній атмосфері. Цей метод також допомагає актуалізувати лексику, яку медики засвоїли раніше.

На заняттях з іноземної мови метод асоціацій та аналогій, що є одним із методів евристичної технології, є ефективним для тренування комунікативних навичок. За допомогою цього методу студенти проводять порівняльний аналіз, формують паралель між різними об'єктами. Наприклад, при вивченні таких тем, як «Охорона здоров'я в Україні, Великій Британії та США», медики повинні знайти спільне та відмінне в здоов'яохоронних системах вищезазначених країнах, порівняти організацію охорони здоров'я, систему праці медиків та проаналізувати, як відбувається лікування пацієнтів. Під час вивчення хвороб (наприклад нервової системи) завдання студентів – розрізнити симптоми хвороб, розпізнавати терміноелементи, розшифрувати абрєвіатури та розуміти їхнє значення. Отже, студенти повинні формувати певні асоціації, які їм необхідні у запам'ятовуванні слів. Метод асоціацій вважається одним із популярних методів вивчення будь-якої іноземної мови. Метод аналогій допоможе студентам проводити паралелі між латиною та англійською мовою. Для розуміння медичних термінів їм знадобляться знання терміноелементів з латинської мови, таким чином метод аналогії є невід'ємним при вивченні медичної термінології з англійської мови. Навіть назви хвороб складаються з терміноелементів, кожний з яких має свій переклад; за допомогою аналогії з латинською мовою студенти можуть здогадуватись про їхній переклад, не знаючи точного значення. У свою чергу, метод асоціацій та аналогій включає в себе методи фокальних об'єктів, синектики та емпатії. На заняттях з англійської мови широко застосовується метод емпатії, який допомагає студентам проводити паралелі між дисциплінами клінічного циклу та темами з іноземної мови. Це дуже ефективно сприяє розвитку логічного мислення, креативності та критичному мисленню.

Імітаційні технології навчання дозволяють забезпечити особистісно орієнтований підхід у різних ситуаціях. Як зазначають вчені, студенти мають змогу дискутувати, обговорювати способи вирішення проблем, будувати логіку дослідження та приймати важливі рішення. Також досить часто ці технології ще називають технологіями «активного навчання», підкреслюючи, що вони сприяють організації командної діяльності та використання групи як механізму розвитку особистості (Пельчер, Стойко, 2016, с. 112).

Впевнені, що імітаційні методи дозволяють співпрацювати студентам в одній команді, прогресивно та ефективно розподіляти ролі. Кожний студент є самостійною одиницею, але працюючи в команді, вони об'єднуються в групу, мають єдину ціль та завдання. Робота в команді мотивує студентів знаходити правильні рішення, працюючи разом. Це свідчить про необхідність знаходити компроміси, правильно розподіляти ролі та працювати як один механізм.

Командна робота має свої плюси та мінуси. По-перше, деякі студенти починають проявляти себе як лідери, розподіляють ролі або взагалі виконують основну діяльність самостійно. Це свідчить про неправильне розуміння сутності роботи в команді. Пасивні студенти взагалі можуть так і не проявити себе, що негативно відображається на їхній думці, самооцінці та продуктивності роботи. Викладач має допомогти в такій ситуації, звернути увагу студентів, що робота кожного буде оцінена, і вони мають чітко розуміти: робота в команді цінна тим, що дає насамперед колективний результат, а не результат роботи кожного окремого студента.

Ігрові та діалогові технології важливо застосовувати для тренування манери та стилю поведінки студентів у реальних ситуаціях, в яких студенти проявляють себе як медики, які несуть відповідальність за свої слова, вчинки, здоров'я та життя пацієнтів. На заняттях з іноземної мови ці технології дозволять ефективно співпрацювати в парах. Наприклад, під час вивчення таких тем, як «Поліклініка», «У лікаря», «Лікування дитячих хвороб», застосовують парні форми роботи. Це розвиває комунікативні навички, студенти обмінюються думками, досвідом та аналізують відповіді один одного. Різнобічна інтерпретація такої діяльності дозволяє їм у майбутньому застосовувати цей досвід на практиці. Студенти відчують себе в ролі лікарів, проводять комунікацію у стилі, який притаманний їм особисто, або ж аналізують, як їхні одногрупники себе поведуть та можуть використовувати такі ж самі моделі поведінки або, навпаки, можуть звернути увагу на недоцільність застосування деяких стилів.

Гуманно-особистісна технологія є важливою технологією, яка підтверджує, що акцент на особистості є основоположним у роботі медичного працівника з пацієнтом. Під час підготовки студентів-медиків формується психологічне центрування на особистості пацієнта. Звичайно, кожний лікар повинен розуміти всю важливість роботи та свою відповідальність у медицині. Пацієнт – це людина, яка довіряє лікарю і шукає у нього поради та допомоги, а тому під час навчання медиком потрібно зосереджувати свою увагу на гуманно-особистісній технології у взаємодії з ним. Тож на заняттях з англійської мови піднімаються питання етики та деонтології, поважливого ставлення до пацієнта.

Отже, можемо зробити **висновок**, що для охоплення у викладанні різних аспектів підготовки майбутнього лікаря потрібно урізноманітнювати технології навчання. Для ефективного використання дидактичних технологій важливо звернути увагу, яка саме з них може підійти для кожної окремо студентської групи, допомогти в підготовці саме цих студентів, адже кожна з них акцентується на вирішенні свого кола завдань. Використання сучасних засобів навчання

є частиною інформаційно-комунікаційної технології. Саме ця технологія розкриває весь спектр застосування ІКТ. Пошукові технології дозволяють активно залучити студентів до науково-пошукової діяльності за рахунок вмотивованості до вивчення іноземної мови та пошуку нових ресурсів та джерел інформації. Евристична технологія є однією із широко вживаних у наш час, вона дозволяє залучати всіх студентів до активної взаємодії на занятті, проводити аналогії між змістом клінічних дисциплін та англійською мовою, бути максимально готовим до виконання професійно зорієнтованих інтерактивних завдань. Імітаційні та діалогові технології надають студентам можливість відчувати себе справжніми лікарями, здобувати досвід комунікації у різних ситуаціях та розвивати свої комунікативні навички. У подальшому плануємо дослідити інноваційні технології навчання, які доцільно використовувати на заняттях з іноземної мови з урахуванням нових освітніх і медичних реалій.

Список використаних джерел

- Генкал, С. (2016). Дидактичні можливості евристичного навчання біології учнів профільних класів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3, 300-307.
- Ігнатенко, Н. В. (2016). Методика застосування технології проблемного навчання при вивченні історії в школі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 2, 81-84.
- Пельчер, М., Стойко, І. (2016). Імітаційні технології як сучасна технологія вдосконалення освіти. Взято з http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/27186/2/IMST_2018_Pelcher_M-Imitatsiini_tekhnolohii_yak_112.pdf
- Ставицька, І. В. (2012). Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. В кн. *Новітні освітні технології: наук.-практ. конф.* (с. 157-159). Київ: КПП.
- Шарлович, З. П. (2015). Технологія формування професійно-педагогічної компетентності медичних сестер сімейної медицини в процесі фахової підготовки. *Магістр медсестринства*, 2 (14), 22–27.

References

- Henkal, S. (2016). Dydaktychni mozhlyvosti evrystychnoho navchannia biolohii uchniv profilnykh klasiv [Didactic possibilities of heuristic teaching of biology of students of profile classes]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]*, 3, 300-307 [in Ukrainian].
- Ihnatenko, N. V. (2016). Metodyka zastosuvannia tekhnolohii problemnoho navchannia pry vyvchenni istorii v shkoli [Methods of applying the technology of problem-based learning in the study of history at school]. *Naukovi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Pedahohika. Sotsialna robota [Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social work]*, 2, 81-84 [in Ukrainian].
- Pelcher, M., & Stoiko, I. (2016). *Imitatsiini tekhnolohii yak suchasna tekhnolohiia vdoskonalennia osvity [Imitation technologies as a modern technology for improving education]*. Retrieved from http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/27186/2/IMST_2018_Pelcher_M-Imitatsiini_tekhnolohii_yak_112.pdf [in Ukrainian].
- Stavytska, I. V. (2012). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v osviti [Information and communication technologies in education]. In *Novitni osvichni tekhnolohii [The latest educational technologies]: nauk.-prakt. konf.* (pp. 157-159). Kyiv: KPI [in Ukrainian].
- Sharlovych, Z. P. (2015). Tekhnolohiia formuvannia profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti medychnykh sester simeinoi medytsyny v protsesi fakhovoi pidhotovky [Technology of formation of professional and pedagogical competence of family medicine nurses in the process of professional training]. *Mahistr medsestrynstva [Master of Nursing]*, 2 (14), 22–27 [in Ukrainian].

KOZACHENKO Y.

Sumy state university, Ukraine

TEACHING TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

The article identifies the main learning technologies used to teach students in higher medical education. Learning technologies have been found to help improve the learning process and improve learning outcomes. The main learning technologies used in working with students of higher medical educational institutions are analyzed. It is investigated that learning technologies influence the teaching of foreign languages. It was found that the use of research, simulation, information, problem-based learning and heuristic are common and used in foreign language teaching.

It is concluded that for the effective use of technology it is important to pay attention to what technology may be suitable for each individual student group. The use of modern teaching aids is part of information and communication technology. It is this technology that reveals the full range of ICT applications. Search technologies allow to actively involve students in research activities due to motivation to learn a foreign language and search for new resources and sources of information. Heuristic technology is one of the most used today, it allows to involve all students in active interaction in the classroom, to make associations between clinical disciplines and English and to be as ready as possible for interactive tasks. Simulation and dialogue technologies give students the

opportunity to feel like real doctors, gain experience in communication in different situations and develop their communication skills. In the future, we plan to explore learning strategies that should be used in foreign language classes.

Key words: *learning technology, foreign language, medical institution, studying process.*

Стаття надійшла до редакції 15.11.2020 р.

УДК 371.091.31:502/504
<https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227552>

ІННА КОЛОДЬКО

ORCID: 0000-0001-6625-0326

Інститут проблем виховання НАПН України, м. Київ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ГОТОВНІСТЬ УЧНІВ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

У статті обґрунтовано сутність термінів “готовність”, “діяльність”, “екологічна діяльність” з філософської, психологічної та педагогічної точок зору. Виокремлено два підходи історичного розвитку поняття “готовності”. Окреслено теоретичні основи поняття “екологічна діяльність”. Автор розкриває та конкретизує поняття “готовність учнів до екологічної діяльності”. Наголошується на значущості готовності учнів до екологічної діяльності для освітньої системи України.

Ключові слова: *екологічна освіта, готовність, діяльність, екологічна діяльність, готовність учнів до екологічної діяльності*

Постановка проблеми в загальному вигляді та вказівка на її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. На підставі чинного закону України “Про освіту” та Концепції екологічної освіти України сучасна екологічна освіта є системною складовою національної системи освіти (Закон України «Про освіту», 2016). У Концепції екологічної освіти України одним із головних завдань є формування екологічної діяльності особистості, оскільки екологічна освіта орієнтується на розвиток критичного мислення у дітей, розв'язання екологічних задач та формування навичок ефективного прийняття рішень (Концепція екологічної освіти України, 2001). Виконанню цього завдання має сприяти не лише школа, але й позашкільні навчальні заклади для успішного та всестороннього розвитку особистості. Оскільки проблема ставлення до навколишнього середовища доволі гостро постала у нашій країні, вчені та педагоги вважали за необхідне розкрити сутність готовності учнів до екологічної діяльності.

Аналіз найвагоміших публікацій, у яких започатковано розв'язання досліджуваної проблеми й на які спирається автор. Значний внесок у розробку теоретичних та практичних аспектів екологічного виховання зробили такі науковці, як: В. Вербицький, А. Захлебний, І. Зверев, Б. Йогансен, О. Колонькова, І. Ліпич, І. Матрусов, А. Мамонтова, О. Пруцакова, Г. Пустовіт, Н. Пустовіт, Т. Сущенко, В. Червонецький та інші.

Мета статті полягав в теоретичному дослідженні та узагальненні поглядів дослідників на поняття “готовність учнів до екологічної діяльності”.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Необхідно зазначити, що проблема готовності до будь-якого виду діяльності має свою історію. Зокрема у психолого-педагогічній науці виділено три етапи вивчення феномену готовності: на першому етапі (кінець XIX – початок XX ст.) склалося розуміння готовності як настанови (О. Кюльпе, К. Марбе, Д. Узнадзе); другий етап відноситься до періоду дослідження готовності як певного феномена усталеності людини до зовнішніх і внутрішніх впливів. Таке розуміння готовності зумовлене інтенсивним дослідженням нейрофізіологічних механізмів регуляції та саморегуляції поведінки людей. У цій площині суттєві значення мають дослідження психологів США, які розкривають проблему соціальної настанови, вияв її основних ознак, структурних компонентів, а також спроби її технічного вимірювання (Ф. Знанецькі, Д. Кац, Г. Оллпорт, М. Сміт, У. Томас та ін.). Третій етап вивчення готовності пов'язаний із дослідженнями у галузі теорії діяльності, саме в цей період готовність розглядають у зв'язку з емоційно-вольовим та інтелектуальним потенціалом особистості щодо конкретного виду діяльності. Готовність характеризується як якісний показник саморегуляції на різних рівнях проходження процесів: фізіологічному, психологічному, соціальному (А. Ганюшкін, М. Дяченко, Л. Кандибович, М. Левітов та ін.) (Линенко, 1995), (Курлянд, 2007), (Бартенева, Богданова, Бужина, 2002).

Готовність у прямому розумінні цього слова детермінується двома значеннями. Перше – це згода робити щонебудь, в другому значенні – це стан, при якому все зроблено, все готово для чого-небудь. В першому визначенні мова йде про добровільне та усвідомлене рішення, направлене на діяльність, а в другому, як стан, присутність якого забезпечує виконання рішення.

Із психологічної точки зору, готовність до дії розглядається через установку як своєрідну форму направленості особистості, яка спонукає особистість до різних видів діяльності. Отже, в основі поняття “готовності” лежить